

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja työllisyysjaosto, 20.12.2021

§ 112

Lahden kaupungin avustus LAB-ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutin ROJU WOOD -hankkeelle

8471/02.02.00.02/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

vt. elinvoimajohtaja, Henna Eskonsipo-Bradshaw, p. 044 4820838

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla elinvoima- ja työllisyysjaosto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Eskonsipo-Bradshaw Henna

Päätösehdotus

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää myöntää LAB-ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutille 10 000 euron avustuksen Roju Wood- hankkeeseen. Avustus maksetaan elinvoima- ja työllisyyspalveluiden Muut strategiset kehittämiskohteet -kustannuspaikalta 101014036.

Samalla elinvoima- ja työllisyysjaosto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Roju Wood -projektin tausta

Paperi ja kartonkitekiteollisuudessa kierrättämisen menetelmät ovat olleet vakiintuneita jo vuosikymmeniä, mutta itse puun uudelleenkierrättämisessä uusioraaka-aineeksi kehitys on vielä vähäistä.

Roju Wood on LAB-ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutissa kehitetty materiaali-innovaatio. Roju Wood -projekti jalostaa jätetuusta uusioraaka-ainetta puujalostus- ja rakennusteollisuuden tietojen mukaan ensimmäistä kertaa Suomessa.

Roju Wood-materiaalia hyödyntävä muotoilutiimi koostuu kymmenestä valmistumisvaiheessa olevasta neljännen vuoden sisustusarkkitehtuurin ja kalustemuotoilun opiskelijasta. Roju-projekti alkoi keväällä 2021 osana Puu- ja Biomateriaalistudio -kurssia ja on jatkunut sen jälkeen ryhmän itsenäisenä muotoiluprojektina. Kurssia ja sitä seurannutta jatkoprojektia on ohjannut Muotoiluinstituutin lehtori Vesa Damski.

Roju on kierrätetystä jätetuusta valmistettua uusiokuitulevyä. Suomessa jätetuu kierrätetään lähes yksinomaan polttamalla se energiaksi. Tämä lähtökohta on saanut pohtimaan jätetuulle uusia kierrätys- ja käyttömahdollisuuksia, minkä avulla puun elinkaarta voidaan pidentää valmistamalla siitä uudella menetelmällä uusioraaka-ainetta.

LAB-ammattikorkeakoulu on Suomen ainoita korkeakouluja, jossa ohjelmallisesti valmistetaan hake- tai lastupohjaisia puristelevyjä tai -palkkeja. Projektissa lähdettiin kokeilemaan mahdollisuutta valmistaa jätetuu pohjaisia puristelevyjä, joita voitaisiin käyttää esimerkiksi kaluste- ja rakennusteollisuudessa. Tämä menetelmä voisi korvata neitseellisen puuhakkeen käytön lastulevyteollisuudessa.

Jätetuu on käsin kerätty Kujalan jäteasemalta Lahdesta. Roju Wood-levy voidaan valmistaa 100% jätetuusta ja se voidaan jälleenkierrättää uudelleen käytön jälkeen.

Roju Wood -malliston julkistaminen Tukholman Stockholm Furniture and Light Fair -messuilla 8.-12.2.2022

Kymmenestä suunnittelijasta koostuva Roju Wood –muotoilutiimi on suunnitellut jätepuu-uusioraaka-aineesta automaatioteollisuudessa valmistettavan kalustemalliston. Mallisto koostuu kymmenestä eri kalusteinnovaatiosta. Kaikki projektissa mukana olevat opiskelijat ovat suunnitelleet yhden tuotteen kokonaisuuteen. Kalusteet on suunniteltu huomioiden materiaalin luonteen sekä ominaisuudet. Kalusteissa käytettävä levy materiaali on työstettävissä numeerisesti CNC-koneella.

Tästä kymmenen kalusteen mallistosta, sekä itse materiaalikehityksen eri vaiheista on koostettu kansainvälinen näyttelykokonaisuus. Näyttelyn on kuratoinut muotoilija Harri Koskinen. Näyttelylle on varattu noin 50 m² näyttelytila Tukholman kaluste- ja valaisinmessujen kansainvälisille yliopistoille tarkoitettulta Greenhouse-osastolta, minne se hyväksyttiin monivaiheisen hakuprosessin seurauksena. Tukholman näyttelyssä hankkeen tavoitteena on esittää jätepuun matkan kaatopaikalta korkealaatuiseksi design-tuotteeksi ja tätä kautta lisätä tietoutta puun uusista kierrätysmahdollisuuksista. Tukholman messut tulevat olemaan projektin ensimmäinen kansainvälinen julkinen esittäytyminen.

Kokonaisuus on pyritty toteuttamaan sekä tuotannoltaan, että materiaaleiltaan vastaamaan kestävän kehityksen tavoitteisiin. Roju Wood-projektista tullaan julkaisemaan kansainvälinen mediatiedote alan tärkeimmille julkaisuille ja näyttelyllä tavoitellaan laajempaa kansainvälistä näkyvyyttä ja uusia näkökulmia jätepuun käyttöön tulevaisuuden materiaalina, sekä laajempaa kansainvälistä yhteistyöverkostoa.

Kaupungin avustus

LAB-ammattikorkeakoulun, Lahden Muotoiluinstituutin, Sisustusarkkitehtuurin- ja kalustemuotoilun Roju Wood-muotoiluopiskelijaryhmä hakee Lahden Kaupungilta tukea, kansainvälisen näyttelypromootion toteutukseen. Tapahtuma sijoittuu Stockholm Furniture and Light Fair-messuille Tukholmaan helmikuussa 2022.

Avustus käytettäisiin ensisijaisesti kansainvälisen näyttelyn ja siihen liittyvän kokonaispromootion kustannuksiin, kuten työ-, logistiikka- ja alihankintakustannuksiin, sekä opiskelijoiden matkakuluihin. Kokonaiskustannusten arvioidaan olevan noin 30 000 euroa ja näiden kattamiseksi haetaan sekä kaupungin että yhteistyöyrityksien tukea.

Neuvotteluissa on alustavasti sovittu, että Lahden kaupunki sitoutuisi tukemaan hanketta 10 000 euron kerta-avustuksella. Tämän vastineeksi Lahti ja ympäristöpääkaupunki saavat näkyvyyttä osana Tukholman messutuotantoa.

Ennakkovaikutusten arviointi

Roju Wood -hankkeen tukemiselle on löydettävissä erilaisia positiivisia taustasyitä. Ensiksikin Roju Wood -hanke toteuttaa vahvasti Lahden kaupungin Rohkea ympäristökaupunki -strategiaa sekä ympäristöpääkaupunkivuoden perintöä. Ympäristöpääkaupunkivuonna Muotoiluinstituutissa on kehitetty uusi materiaali-innovaatio, jolla on voi olla hyvinkin erilaisia käyttötarpeita ja kehitysmahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Tässä yhteydessä materiaalista on ensitöikseen työstetty huonekaluja, mutta jo suunnitteluvaiheessa ajatuksena on ollut myös se, että Roju-materiaalia voitaisiin hyödyntää myös rakennusteollisuuden tarpeisiin. Hiilineutraali rakentaminen on yksi Lahden kaupungin kärkihankkeita, joka on saatettu käyntiin ympäristöpääkaupunkivuonna ja Roju wood -hanke

kytkeytyy tähän hienosti. Hanketta tukemalla voidaan edistää hankkeen näkyvyyttä sekä uusien verkostojen ja kumppanuuksien kehittämistä innovaation ympärille. Näillä toimilla rojusta on mahdollista lähteä kehittämään materiaalia ja tuotteita eteenpäin ja kaupallisiin tarpeisiin.

Kokonaisuudessaan hanke tukee Lahden kehittymistä innovatiivisena opiskelukaupunkina. Lahden kaupungin osatuella alueen omassa korkeakoulussa syntynyt kestävä kehitys innovaatio saa kansainvälistä näkyvyyttä ja opiskelijat pääsevät näyttämään taitojaan maailmalle. Korkeakoulujen ja opiskelijoiden työn tukeminen vahvistaa laajemmin kaupungin veto- ja pitovoimaa opiskelijakaupunkina ja paikkana, jossa yrittää ja tehdä työtä tulevaisuudessa myös opintojen jälkeen.

Muotoiluinstituutin osaamispäällikkö Jorma Lehtonen, lehtori Vesa Damski sekä opiskelijat esittelevät asiaa elinvoima- ja työllisyysjaostolle.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi: LAB-ammattikorkeakoulu osaamispäällikkö Jorma Lehtonen ja lehtori Vesa Damski, talouspalvelut